

V Międzynarodowa Konferencja Naukowa z cyklu
„Młoda Polska: rewizje, reinterpretacje”

TWÓRCZOŚĆ WACŁAWA BERENTA

NOWE UJĘCIA TEMATYCZNE
I METODOLOGICZNE

Białystok – Kraków, 23 września 2022 r.

Wacław Berent (1873 – 1940)

Na okładce *Programu* wykorzystano:
Anna Berent (1871 – ok. 1944), *Scena symboliczna na tle morza* (1929)

Katedra Badań Filologicznych „Wschód – Zachód”
Wydział Filologiczny Uniwersytetu w Białymstoku
Katedra Historii Literatury Pozytywizmu i Młodej Polski
Wydział Polonistyki Uniwersytetu Jagiellońskiego

V Międzynarodowa Konferencja Naukowa z cyklu
„Młoda Polska: rewizje, reinterpretacje”

Temat spotkania:

TWÓRCZOŚĆ
WACŁAWA
BERENTA
NOWE UJĘCIA TEMATYCZNE
I METODOLOGICZNE

Program

przełomy
pogranicza
studia literackie

Białystok – Kraków, 23 września 2022 r.

TEMATY BADAWCZE KONFERENCJI:

- Nowe inspiracje metodologiczne w badaniach nad twórczością Wacława Berenta.
- Berent w ujęciu komparatystycznym: zachodnio- i wschodnioeuropejskim.
- Transmisja idei, estetyk, wartości: pisarz na tle polskiej formacji dziewiętnastowiecznej i europejskiej nowoczesności.
- Obrazowanie, wizyjność, symbolizm: ujęcia „mikrologiczne” i monograficzne.
- Miasta i podróże Berenta.
- Poliglotyzm Berenta, pisarz między kulturami jako tłumacz literatury.
- Czy Berent miał naśladowców i kontynuatorów?
- XX- i XXI-wieczne adaptacje prozy Berenta: teatr, sztuka, słuchowisko.
- Biograficzne dopowiedzenia i konteksty: nowe ujęcia życia pisarza.
- Filozoficzne, historyczne, socjologiczne konteksty twórczości prozaika.
- Nieprzekładalność, hermetyzm prozy Berenta? Twórca za granicą i w tłumaczeniu.
- Zapomniane i niedoczytane utwory Berenta.
- Świat kobiet i mężczyzn w twórczości autora *Próchna*.
- Nie tylko modernistyczna symbolika roślin i zwierząt w dziełach prozaika.
- Społeczne konteksty prozy Berenta.

Formuła konferencji: hybrydowa (część uczestników sesji wystąpi stacjonarnie w Białymstoku, część połączy się online).

Języki konferencji: polski, języki konferencyjne.

Czas wystąpienia: 20 minut!

ADRES KOMITETU ORGANIZACYJNEGO:

Katedra Badań Filologicznych „Wschód – Zachód”
Wydział Filologiczny Uniwersytetu w Białymstoku
15-420 Białystok, pl. NZS-u 1

Tel. (+48) 504 608 722– dr hab. Iwona E. Rusek
(+48) 664 057 370 – prof. Jarosław Ławski
mail: iwonkarusek@gmail.com
jlawski@wp.pl

KOMITET NAUKOWY KONFERENCJI:

- Prof. Anna Czabanowska-Wróbel – Katedra Historii Literatury Pozytywizmu i Młodej Polski UJ – *Przewodnicząca*
- Prof. Jarosław Ławski – Katedra Badan Filologicznych „Wschód – Zachód” UwB – *Przewodniczący*
- Dr hab. Anna Janicka, prof. UwB – Katedra Filologicznych Badań Interdyscyplinarnych UwB
- Prof. Dariusz Kulesza – Katedra Współczesności i Tradycji Literackiej UwB
- Prof. Gabriela Matuszek-Stec – Katedra Historii Literatury Pozytywizmu i Młodej Polski UJ
- Prof. Ryszard Nycz – Katedra Antropologii Literatury i Badan Kulturowych UJ
- Prof. Magdalena Popiel – Katedra Antropologii Literatury i Badan Kulturowych UJ
- Prof. Marian Stala – Katedra Historii Literatury Pozytywizmu i Młodej Polski UJ
- Prof. Violetta Wejs-Milewska – Katedra Filologicznych Badań Interdyscyplinarnych UwB
- Prof. Anna Wydrycka – Zakład Badań Źródłowych nad Literaturą XIX i XX Wieku UwB

KOMITET ORGANIZACYJNY:

- Dr hab. Iwona E. Rusek – Uniwersytet w Białymstoku – *Przewodnicząca*
- Dr Marta Kowero-Urbańczyk – Zakład Badań Źródłowych nad Literaturą XIX i XX Wieku UwB – *Sekretarz*
- Dr Dariusz Piechota – Zakład Badań Filologicznych nad Cenzurą UwB – *Sekretarz*
- Dr Paweł Wojciechowski – Pracownia Komparatystyki Kulturowej UwB
- Dr Urszula M. Pilch – Katedra Historii Literatury Pozytywizmu i Młodej Polski UJ
- Dr Marcin Bajko – Katedra Badan Filologicznych „Wschód – Zachód” UwB
- Dr Michał Siedlecki – Książnica Podlaska im. Łukasza Górnickiego
- Mgr Natalia Szabołtas – Zakład Literatury Pozytywizmu i Młodej Polski

Barbara Muszyńska-Jochelson (Sztokholm, Malmö), *Porcelanki* (2021)

23 WRZEŚNIA 2022 ROKU [PIĄTEK]

MIEJSCE OBRAD:

Sala Audytoryjna (VI piętro) w Książnicy Podlaskiej

im. Łukasza Górnickiego, Białystok, ul. M. Curie-Skłodowskiej 14a

I.

**UROCZYSTA INAUGURACJA KONFERENCJI
TWÓRCZOŚĆ WACŁAWA BERENTA:
NOWE UJĘCIA TEMATYCZNE I METODOLOGICZNE**

Godz. 9.00:

POWITANIE GOŚCI:

Dr hab. **Iwona E. Rusek** (Uniwersytet w Białymstoku)

PRZEMÓWIENIA ORGANIZATORÓW:

Prof. **Anna Czabanowska-Wróbel** (Uniwersytet Jagielloński)

Prof. **Jarosław Ławski** (Uniwersytet w Białymstoku)

UROCZYSTE OTWARCIE KONFERENCJI

Prof. **Rościsław Radyszewski** (KNU, NANU Kijów)

INFORMACJE ORGANIZACYJNE

Dr **Łukasz Zabielski** (Książnica Podlaska im. Łukasza Górnickiego)

II. OBRADY PLENARNE: Część 1

Godz. 9.20– 11.00

PROWADZENIE:

Prof. **Svitlana Sukhareva** (Uniwersytet im. Łesi Ukrainki w Łucku, Ukraina)

Dr **Dariusz Piechota** (UwB, Białystok)

1. Dr **Małgorzata Vražič** (Uniwersytet w Zagrzebiu, Chorwacja)
Wątek poboczny, czyli Mirko Rački wpisany w biografię Wacława Berenta
2. Prof. **Maria Jolanta Olszewska** (UW, Warszawa)
Próba (z)rozumienia polskich losów w „Opowieściach biograficznych” Wacława Berenta. O Legionach Henryka Dąbrowskiego
3. Prof. **Rościśław Radyszewski** (Kijowski Uniwersytet im. Tarasa Szewczenki)
Stosunek do nowej sztuki w twórczości Wacława Berenta i Łesi Ukrainki
4. Pani **Barbara Muszyńska-Jochelson** (Sztokholm, Malmö, Szwecja)
O rodzinie Wacława Berenta i pamiątkach rodzinnych
(współpraca: dr hab. Iwona E. Rusek)

Dyskusja: 11.20 – 11.40

Przerwa na kawę: 11.40 – 12.00

III. OBRADY PLENARNE: Część 2

Godz. 12.00 – 14.00

PROWADZENIE:

Prof. **Maria Jolanta Olszewska** (UW, Warszawa)

Dr hab. **Małgorzata Okulicz-Kozaryn**, prof. UAM (Poznań)

1. Prof. **Svitlana Sukhareva** (Uniwersytet im. Łesi Ukrainki w Łucku, Ukraina)
Вибрані постаті та епохи: мотиви біографічних творів Вацлава Берента / Wybrane postacie i epoki: wątki opowieści biograficznych Waclawa Berenta
2. Dr hab. **Karol Samsel** (UW, Warszawa)
Romantyczna i poromantyczna intertekstualność „Oziminy”. Próba szkicu
3. Dr **Wojciech Gruchała** (KPU w Krośnie)
Słoneczna radość życia – topika solarna w powieściach współczesnych Waclawa Berenta
4. PANEL: *Wokół „Oziminy” Waclawa Berenta*
Udział biorą: prof. **Anna Czabanowska-Wróbel** (UJ, Kraków), dr hab. **Sabina Brzozowska**, prof. UO, dr hab. **Małgorzata Okulicz-Kozaryn**, prof. UAM i inni

Dyskusja: 13.40 – 14.00

Przerwa: 14.00 – 15.00

V. OBRADY PLENARNE

Godz. 15.00–17.00

PROWADZENIE:

Dr **Agnieszka Trzeźniewska-Nowak** (UMCS, Lublin)

Dr **Małgorzata Vražič** (Uniwersytet w Zagrzebiu,
Chorwacja)

1. Doc. dr **Liliia Lavrynovych** (Uniwersytet im. Łesi Ukrainki w Łucku)
"Живе каміння" Вацлава Берента: пошуки українських контекстів / „Żywe kamienie” Wacława Berenta: poszukiwanie ukraińskich kontekstów
2. Prof. **Jerzy Paszek** (Uniwersytet Śląski, Katowice)
Od aa atitudów aż do żywieradosti. Zagadkowe słówka i frazy w „Oziminie” Wacława Berenta
3. Dr hab. **Małgorzata Okulicz-Kozaryn**, prof. UAM (UAM, Poznań)
„Żywot dziwnie zagadkowy”. Świat ludzi w „Oziminie” Wacława Berenta
4. Doc. dr **Oksana Holovii** (Uniwersytet im. Łesi Ukrainki w Łucku)
"Порохно" Вацлава Берента в парадигмі європейського експресіонізму/ „Próchno” Wacława Berenta w paradygmacie europejskiego ekspresjonizmu
5. Dr **Dariusz Piechota** (UwB, Białystok)
„W puszczy” Wacława Berenta w świetle tradycji przyrodoznawstwa

Dyskusja: 16.40 – 17.00

Przerwa na kawę: 17.00 – 17.10

VI. OBRADY PLENARNE

Godz. 17.10–18.30

PROWADZENIE:

Dr hab. **Sabina Brzozowska**, prof. UO (Opole)

Dr hab. **Karol Samsel** (UW, Warszawa)

1. Mgr **Kateryna Chorzewski** (Kijowski Uniwersytet im. Tarasa Szewczenki)
Wacław Berent i Witold Gombrowicz – tradycje ironii i groteski
2. Dr **Agnieszka Trzeźniewska-Nowak** (UMCS, Lublin)
Świat roślin i zwierząt u Berenta
3. Dr hab. **Iwona E. Rusek** (UwB, Białystok)
Co się nosi u Berenta? Symbolika i znaczenie stroju w wybranych tekstach pisarza
4. Dr **Jakub Rawski** (PWSZ, Głogów)
„Aleś jakiś inszy”. Semantyka alienacji w „Fachowcu” w reżyserii Krzysztofa Grubera oraz w literackim pierwowzorze Wacława Berenta

Dyskusja: 18.30 – 19.00

*

Godz. 19.00

PODSUMOWANIE I ZAMKNIĘCIE KONFERENCJI

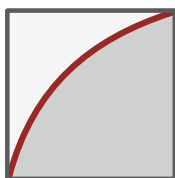
– Dr hab. Iwona E. Rusek (UwB, Białystok)

Barbara Muszyńska-Jochelson (Sztokholm, Malmö), *Światło i cień* (2022)

INFORMACJE DLA AUTORÓW

- Plonem Konferencji będzie monografia zbiorowa (punktowana, recenzowana), wydana w wydawnictwie z listy MEiN.
- Teksty prosimy nadsyłać do: **20 grudnia 2022 roku** na adres mailowy: iwonkarusek@gmail.com lub jlawski@wp.pl
Jest to termin nieprzekraczalny.
- Teksty powinny być opracowane według wzoru, który stanowi tom *Tadeusz Miciński i ludzie epoki* (podajemy: nazwisko autora, afiliację, tekst główny, przypisy dolne, bibliografia, streszczenie w języku polskim lub obcym, słowa-klucze, krótka nota o Autorze).
- Objętość tekstów: od 12 do 30 stron.
- Mile widziane ilustracje, materiały graficzne.
- Książka ukaże się w Naukowej Serii Wydawniczej „Przełomy/Pogranicza” w 2023 roku jako IV tom cyklu „Młoda Polska, rewizje, reinterpretacje”.

przełomy
pogranicza
studia literackie

TOMY WYDANE W CYKLU
„MŁODA POLSKA – REWIZJE, REINTERPRETACJE”:

- *Ironia modernistów. Studia*, red. naukowa Marcin Bajko, Urszula M. Pilch, Jarosław Ławski, Białystok 2018, 448 s.
- *Tadeusz Miciński i ludzie epoki. Studia*, red. naukowa Marcin Bajko, Jarosław Ławski, Urszula M. Pilch, Białystok 2019.
- *Wincenty Lutosławski i literatura. Studia*, red. naukowa Anna Janicka, Hanna Libera, Jarosław Ławski, współpraca redakcyjna Marcin Bajko, Urszula M. Pilch, Kraków – Białystok 2021.

Anna Berent (1871 – ok. 1944), *Pieśń wieczorna*, ok. 1930

**Konferencja Naukowa TWÓRCZOŚĆ WACŁAWA BERENTA:
NOWE UJĘCIA TEMATYCZNE I METODOLOGICZNE. Program**
Białystok – Kraków 2022

Copyright by Uniwersytet w Białymstoku, Białystok 2022

Tekst i redakcja: Jarosław Ławski, Iwona E. Rusek

Opracowanie graficzne: Ewa Frymus-Dąbrowska

Druk: Wydawnictwo PRYMAT, Mariusz Śliwowski

